

Ordonnantiën, Keuren en Statuten der stad Naarden

(van 19 februari 1623 tot 6 september 1646)

In regestvorm uitgegeven door H. Poolman .

Ordonnantiën, Keuren en Statuten der stad Naarden

(van 19 februari 1623 tot 6 september 1646)

Ordonnantien, Keuren, &
Statuten, Byen & vergemeentelike
besluyen Raede der stede
Naarden daer over geroepen
de officier & volgende present
legimus der selver stede inde
gemeente naer voorgaende
gedane clonke gesluyt vande
stad jure openbaerlyck
voor galeis & gepubliert
opt 19 february 1623

Enkele vreemde woorden verklaard:

1. Contratie: tegenwerken, dwarsbomen.
- 1a. £(pond): 1 Vlaamse pond is gelijk aan 240 Groten; 1 Groot is gelijk aan $\frac{1}{2}$ stuiver. 1 Stuiver is gelijk aan 8 Duiten. 1 Duit is gelijk aan 8 Penningen.
12. Gemeene weg: gemeenschappelijke weg (zie Erfgooiersrecht in: Enklaar, D. Th. Geschiedenis van Gooiland, dl I: De Middeleeuwen. Amsterdam 1939).
15. Rewaert: wachtlopen, enz.
17. Winkoop: (hier:) met bijbetaling van eventueel verloren gegane winst.
18. Konvent: vereniging, samenkomst; hier: het klooster.
- 18a. Kolven: balspel, gespeeld met een stok, gewoonlijk op een kolfbaan te spelen. Voorloper van het huidige Golf-spel.
20. Magistraat: overheid, stadsregering.
22. Nering of hantering: koophandel, winkel of handwerkbedrijf.
30. Aan de paal gesloten: aan de schandpaal gesteld.
31. Binnen de jurisdictie: binnen het rechtsgebied.
- 31a. Buiten de limieten: buiten de grenslijnen, buiten de grenzen.
42. Met consent: met verlof, met toestemming.
- 42a. Een attestatie: een schriftelijke verklaring.
50. Gemeene hekken: gemeenschappelijke hekken; zie erfgooiersrecht in Enklaar, D. Th. Geschiedenis van Gooiland, dl I: De Middeleeuwen. Amsterdam 1939.
56. Met recht van scharing: het recht om een schaar, dat is een bepaald aantal koeien of paarden, te laten weiden en grazen op de weiden van Gooiland. Dit recht hadden alleen de zgn. scharende erfgooiers. Zie: erfgooiersrecht in: Enklaar, D. Th. Geschiedenis van Gooiland, dl I: De Middeleeuwen. Amsterdam 1939.
- 56a. Gemeene weiden: de gemeenschappelijke weiden, waarop een schaar koeien en/of paarden geweid kon worden. Zie: Enklaar, D. Th. Geschiedenis van Gooiland, dl I: De Middeleeuwen. Amsterdam 1939.
57. Differenten: geschil, onenigheid.
- 57a. Comparerende: verschijnen in rechte.
- 57b. Openbare vierschaar: stedelijk gerecht. Zie: Andreae, S. J. Fockema. De Nederlandse Staat onder de Republiek. Amsterdam 1973.
61. Gele droes: ziekte van paarden, meestal neus- en keel catarre.
- 61a. Scharen: het recht van scharen is het recht om een aantal koeien en/of paarden op de gemeene weiden van Gooiland te mogen brengen. Zie: Enklaar, D. Th. Geschiedenis Gooiland, dl I: De Middeleeuwen. Amsterdam 1939.
63. Persisterende: aanhoudende, volhardende.
- 63a. Keur: verordening. Zie: Andreae, S. J. Fockema. De Nederlandse Staat onder de Republiek. Amsterdam 1973.
- 63b. Ordonneert: gelast, gebiedt.
- 63c. Potmeesteren: armen meesters.
64. Verponding: belasting op vaste goederen.
73. Gecommitteerden der stad: lasthebbers, gevolmachtigden der stad.
75. Plaggen met de zeis: heideplaggen loshalen met de zeis.
- 75a. Steken met schoffels: heideplaggen lossteken met schoffels; dit mocht niet gebeuren in verband met schade aan de heide.
76. Lood: waarmerk aan stoffen; het gewicht bedroeg $\frac{1}{2}$ ons.
77. Magistraat: zie nr 20.
- 77a. Officie: ambtelijke betrekking.
81. Consent van de magistraat: zie nr 42 en nr 20.
82. Jurisdictie: zie nr 31.
88. Wagenaars: voerlui, soms ook degenen die bij de Waag werkten.
89. Keur: zie nr 63a.
92. Magistraten of officianten: overheidspersonen, ambtenaren.
97. Bal of kloot: bol, bal of kogel.
99. Looyers en vilders: leerbereiders en slachters van dood vee (om de huid).
100. Keuren: zie nr 63a.
101. Leprozen: melaatsen.
103. Roeren: vuurwapen met meer of minder lange loop, meest gebruikt voor de jacht.
- 103a. Jurisdictie: zie nr 31.

EEN WOORD VOORAF

Bij herhaling is gebleken, dat bij velen belangstelling bestaat voor de rijke historie van de vestingstad Naarden.

In het 'oud-archief' dezer gemeente berusten vele bescheiden, waaruit een goede indruk kan worden verkregen van het wel en wee der stad en vooral ook van de wijze van leven en werken der bewoners in voorgaande eeuwen.

Het wordt echter nogal eens als een bezwaar ondervonden, dat de oude schrifturen voor de leek vaak moeilijk leesbaar zijn.

Teneinde belangstellenden te gerieven heb ik van het moeilijk leesbare 'Ordonnantiën, Keuren en Statutenboek der Stad Naarden 1623 - 1646' vereenvoudigde uittreksels samengesteld, welke uittreksels in deze uitgave zijn opgenomen.

Voor controle is daarbij gebruik gemaakt van een in 1861 door de Rijks-Archivaris P. Scheltema vervaardigd afschrift van dit boek.

H. Poolman.

Naarden, 1980

Edmonities, Luten, &
 Statuten 3de 3de Gemeenter
 Gefponz Kaden der Stede
 Maerda daer aen geroepen
 de Officier & volgendet prout
 beginnend der selver Stede dide
 gemeente maer voorgaende
 gedane Elorde gefponz vande
 Stadt jūts' openbaerlyk
 voor gelees' & gepublizeert
 Opt 9de 10de Februarj @
 1023

1
 Als iemant bij 3de Gemeenter belast is/
 niet vint syne jūts' 4de gae, b^{ij} 3de Gemeenter
 alsvoren jūts' jebbe voldoes 4de gemeent belast
 was, b^{ij} pūne van drie pondt, so dinstibels
 jūts' contrarie 4de dag, b^{ij} vande
 aboot — — — — p iii — £

2
 Item ges wortes van den jūts' wilt
 4de berong, othe eijere vint 4^{de}
 nomen b^{ij} de verbuente van
 4de pondt — — — — p ii — £
 Sonder voor de Linder 4^{de}
 verantwoorde, so iemant ind
 voor gaende artikelz moest
 gedeelingeert jebbe,

- 1 Wanneer iemand, door burgemeesteren gelast zijnde, om niet uit zijn huis te gaan, contratie doet.....III £.
- 2 Geen nesten van enig wild te beroven of eieren daaruit te nemen. De ouders zijn hierin voor de kinderen verantwoordelijk...X £.
- 3 Niemand mag over het land van een ander rijden.....III £.
- 4 Niemand zal in een andermans kampen netten leggen, om wild te vangen.....III £.
- 5 Niemand zal een verbrand of afgebroken huis mogen opbouwen, dan aan de goot van de stad, op straffe van het gebouw te moeten afbreken en bij gebreke daarvan iedere dag te verbeuren III £.
- 6 Niemand zal paarden op „de Eng" mogen weiden, op verbeurte van..... IIII st.
- 7 Niemand zal consent geven om enig zand van de oever van de zee in te schepen of turf achter zijn land te graven, op verbeurte van.....III £.
- 8 Niemand zal ook consent geven, om turf op enige landen te leggen, op verbeurte van..... III £.
- 9 Niemand zal stenen op een andermans huis werpen op verbeurte van.....III £.
- 10 Niemand zal op de kamer van schepenen of op het stadhuis komen, wanneer de magistraat daar vergaderd is, ten zij ontboden zijnde, op verbeurte voor de eerste maal van.....III £.
- 11 Niemand zal met brandende kaarsen zonder lantaarn in de schuur gaan bij hooi, stro of koren op een boete van.....I £.
- 12 Niemand zal beesten mogen weiden of hoeden langs de gemeene weg, tenzij hij deze naar zijn land drijve, op een boete van IIII st.

Geen burgers der stad zullen op den eersten Februari...

- 13 Niemand zal met paarden op de wal mogen rijden op een boete van I £.
- 14 Niemand zal enige schade mogen toebrengen aan de haven van de stad, door zand, zoden, stenen of iets anders daarin te werpen, op verbeurte van zijn opperste kleed en bovendien... III £.
- 15 Niemand zal over de wal rewart lopen, op verbeurte van... III £.
- 16 Niemand zal hout, steen of andere materialen op de haven liggende, mogen halen of vervoeren op een boete van..... III £.
- 17 Alle koopmanschappen, 's avonds geschied, zullen des anderen daags voor twaalf uur mogen opgezegd worden voor schepenen, mits met betaling van de winkoop.
- 18 Niemand zal in het konvent of op andere plaatsen van de stad mogen schieten of kolven, op een boete van..... I £.
- 19 Alle burgers zijn gehouden, om des zondags hun brood, dat zij willen bakken in de oven te hebben, voordat de klok ten derde male zal geluid zijn, op een boete van..... III £.
- 20 Niemand zal de naam des Heeren misbruiken of een onbehoorlijke eed doen, op verbeurte van III £. voor de eerste maal, voor de tweede VI £ en voor de derde driemaal zo veel, met gevangenzetting op water en brood gedurende zes dagen.
- 21 Niemand zal gebruiken enige duivelse bezweringen, waarzeggingen of zegeningen op verbeurte van..... X £.
- 22 Geen herbergiers zullen mogen tappen op zon-, feest- of biddagen onder de predikatie. Ook zal niemand op die tijd enige nering of hantering mogen uitoefenen op een boete van... III £.
- 23 Niemand zal op zon-, feest- of biddagen op de straat achter de kerk mogen dansen of een lichtvaardig gezang aanheffen, op een boete van III £.

Wat ook enige andere spels
daer op 4e bedrueg, op 4e wed,
beurte was, sedt intjers — — p vii 174 x
Sonderb voorde, linder, 4e plant

27
—

Niemandt enige vringaerde
ofte vringaerde 4e beuon
op 4e beurt was, 4gion pondt
arbitrale correctie — — p x - 1

28
—

Dat ook niemandt gion
vuerdort eenig sandt vande
walke 4e gale, ofte ook aende
seling 4e gion, 4e rinkel, daer
dunne 4e maende, by een pondt, j - 1
Sonderb voorde, linder, 4e plant

29
—

Adem niemandt vrie gion gion nael
besetter vrie, enige onthine
geit, ofte ondaet goedaenig
zoline fonde moog, vrie, op
pont was in stinter genamken
4e fülle, moede, gion, ofte gebi
aist vrie, 4e aldaer so lange
vrie, bling, tot gion gion
gerestol, mit gelootbaordige
geting, soe gebi, gion

- 24 Wanneer enige beesten in de besloten kampen of landen van anderen komen, zullen de eigenaars verbeuren vier stuivers voor de beesten, die in het koren, en twee stuivers voor de beesten, die in het weiland gevonden worden.
- 25 Geen paarden of andere beesten zullen aan of op de wal mogen weiden, op straffe van bij dag vier en bij nacht acht stuivers te verbeuren voor elk beest.
- 26 Niemand zal op de wallen mogen schieten, werpen, kolven of enig ander spel bedrijven op verbeurte van..... VI st.
- 27 Niemand zal enige wijngaarden of boomgaarden beroven op verbeurte van X £.
- 28 Niemand zal zich vervorderen, zand van de wallen te halen of daarin te graven op een boete van I £.
- 29 Iemand, enige misdaad plegende, zal in de gevangenis gaan, en zich niet kunnende verdedigen, daar veertien dagen blijven. Daarenboven zal hij betalen de kosten en een boete van... X £.
- 30 Geen kinderen zullen voor of in de kerk baldadigheden bedrijven, op straffe van aan de paal gesloten te worden waar zij zullen blijven, tot dat de ouders hen daarvan lossen met . VI st.
- 31 Alle burgers zullen binnen de jurisdictie van de stad beesten mogen schutten, maar voor de beesten, gevonden buiten de limieten, zal een boete betaald worden.
- 32 Niemand zal op vastenavond mogen vogels trekken, met paarden over de straat rennen of andere onbehoorlijke dingen doen, op verbeurte van..... X £.
- 33 Niemand zal varkens mogen weiden binnen de jurisdictie van de stad, en iemand, varkens drijvende naar een andere plaats, zal met deze niet op dezelfde dag naar Naarden mogen terugkeren op een boete van..... III £.
- 34 De huislieden, enige landen hurende, zijn gehouden de huur te betalen op de vervaldag.

Niemand
enig
hooi op
hopen
hebbende

...

...
tenzij hij
betere
daarvoor
in de
plaats
stelt.

35 Een ieder gelang aan het Haverland en de oostzijde van de Kerkweg tussen de stad en Laag Bussum is gehouden, om zijn kampen wel dicht te maken en van hekken te voorzien...III £.

36 Die een wolf vangt of dode zal hebben, ontvangt voor een oude wolf veertig guldens, voor een, nog niet volwassen, tien guldens, en voor jonge wolven, nog in het nest liggende, vier guldens.

37 Niemand zal steen uit het land van Gooiland mogen graven, om die te verkopen en vervoeren, op verbeurte van tien ponden voor hem, die de steen verkoopt, en van paarden en wagen, voor hem, die deze vervoert.

38 Niemand enig hooi op hopen hebbende staan, zal binnen de tijd van veertien dagen mogen weghalen op verbeurte van....X £.

39 Die stenen uit het land van Gooiland graaft ten behoeve van de stad of dorpen zal gehouden zijn, de kuilen dicht te maken op verbeurte van.....X £.

40 Is besloten bij Stad en Lande, dat niemand op enige aanwas in de meer of op andere plaatsen in Gooiland zal mogen maaien, biesen of andere ruigte op verbeurte van.....X £.

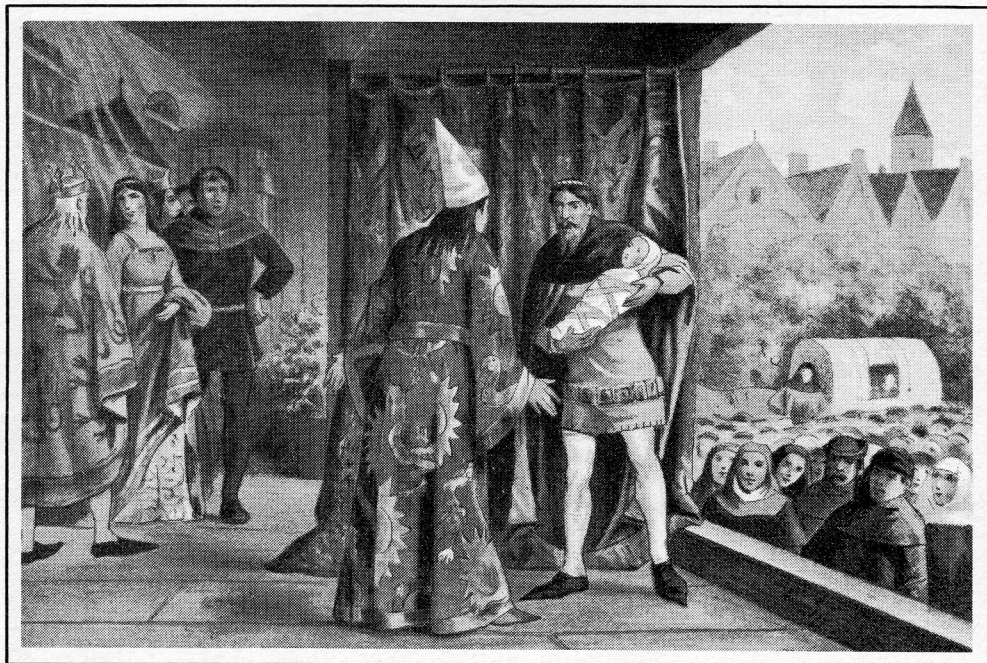
- 41 Niemand zal huizen, schuren of andere woonplaatsen mogen afbreken, tenzij hij betere daarvoor in de plaats stelt. Ook zal men geen fundamenten van gebouwen uitbreken, op verbeurte van honderd gouden realen.
- 42 Niemand zal huizen, schuren of andere woonplaatsen verhuren aan vreemdelingen, tenzij met consent van burgemeesteren en op vertoon van een attestatie, afgegeven ter plaatse, waar zij het laatst gewoond hebben.
- 43 Niemand zal boter kopen, dan alleen voor de behoefte van zijn huisgezin, zonder deze opnieuw weer te mogen verkopen op een boete van.....III £.
- 44 Niemand zal zand in schuiten of schepen mogen laden, tenzij met een zeil of dekkleed, liggende tussen het boord en de wal, opdat er geen zand in de haven valle, op een boete van..III £.
- 45 Alle burgers, hebbende ledige erven, gelegen aan de straat, zijn gehouden, deze te bemetselen acht voeten hoog, op verbeurte van de erven.

- 46 De eigenaars van de kampen aan het Haverland mogen hun kampen niet verlagen, maar moeten deze zo hoog houden, dat zij bestand zijn, om het zeewater te keren.
- 47 Herbergiers zullen niet mogen tappen, noch winkeliers goed leveren of krediet verlenen aan jonge lieden voor meer dan vijf en twintig stuivers, op straffe van ongehoudendheid tot betaling en een boete, bedragende zo vele penningen als de schuld meer is dan vijf en twintig stuivers.
- 48 Die vaste goederen verkopen, zijn gehouden, deze terstond aan de koper af te leveren, met overgave van de transport-brief en overname van de schuldbrief, op een boete van. .III £.
- 49 Niemand zal hazen of patrijzen mogen verkopen of uitvoeren, tenzij hij deze eerst heeft gepresenteerd aan de oud-burgemeester der stad, als houtvester van den lande, op verbeurte van XXV guld.
- 50 Iemand, door gemeene hekken gaande, of rijdende, is gehouden deze achter zich toe te sluiten op verbeurte van... VI st.
- 51 Wanneer iemand, van het Heilige Geesthuis aalmoezen ontvangt of onderhoud geniet, zonder kinderen komt te sterven, zullen al zijn nagelaten goederen komen aan dit huis.
- 52 Niemand zal varkens mogen leggen aan de straat van de Koe - poort tot de Turfpoort, tenzij op een afstand van vier en twintig voeten, van de straat en onder verplichting de mest der varkens weg te moeten brengen.
- 53 Zij, die wonen tussen de sluis en het kanaal achter het convent, zullen hun water lozen door de kanalen van het convent en niet in de haven op verbeurte van. III £.
- 54 Van alle koopmanschappen zal de stad ontvangen en genieten een vierde part van de winkoop....
- 55 Niemand zal na zonneschijn bier naar zijn huis mogen vervoeren op verbeurte van. III £.

- 56 Gene uitheemse personen in onecht geboren, zullen het recht van scharing op de gemeene weiden hebben.
- 57 Enige partijen, voor schepenen vergaderd zijnde, als commissarissen op de differenten over de gemeene lands middelen, comparerende, zullen niet anders mogen spreken, dan voor de openbare vierschaar geschiedt op een boete van.....I £.
- 58 Wanneer een persoon sterft, zal de doodgraver een baar voor zijn deur brengen, daarvoor genietende anderhalven stuiver.
- 59 Niemand zal mogen comediën, tragediën of andere spelen voor geld vertonen, noch ook in vreemde klederen bij de straat lopen, op verbeurte van.....III £.
- 60 De dode beesten zal men begraven op de Kolfbaan achter de kamp van Gerrit Cornelisz. Noij, op straffe van ten behoeve van schaarmeesteren te verbeuren.....III £.

Niemand zal mogen comediën, tragediën of andere spelen...

Dat van in voortd ag zijner
 burgers deser Stede, den sullen
 dunder op 14 i. 17 februarij, de
 gemeentelijc gaderet zijnde, vint
 de selve te absenteren, op 10 veld
 boude van goudert gulde, &
 der Jaer velt flangte op 100 ge,
 moete, & ook binne de voors
 Stede gies noinge te moege
 der, & inetten indies also
 dange absenterende burger in
 officie voort geroeg sal 4 gelin
 moete, annome, dat ook
 niemant binne in vanden
 voors burgers, zijn voortd
 gup opgesent geblonde, op po
 cters gemoot sullen bliue te
 sittig 43 van der Jaerkeren
 mit zijn familië vint 43
 Stede goudt geblonde, in deser
 alhoentich geselindeort de gien
 die 43 veld mit vonsent van
 de Magistrat sone moege
 absenteren & een daze vint 43
 voors Stede zijn geboestallo
 der discretiv van Magistrat

Dat van in voortd ag, 43 veld
 sijn deser Stede, gies moete
 der Libertont sal moege gen
 143, soo int plagg van de ge,
 moem sone & 143, oter
 anders alpe alle vint andern

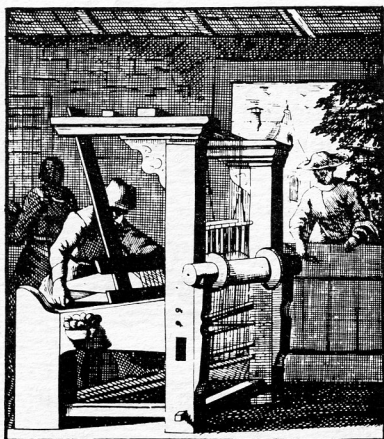
STAD EN LANDE

- 61 Niemand zal paarden, door de gelen droes aangetast, mogen brengen en scharen op de gemeene weiden van Gooiland op verbeurte van.....X £.
- 62 Niemand zal aan de gemeene wegen nieuwe mogen leggen of maken op een boete van.....X £.
- 63 De vroedschap, persisterende bij de keur op de koopmanschap-
pen, gedaan in herbergen en andere huizen van 10 maart 1607,
ordonneert voorts, dat alle waarden en burgers verantwoording
van de kopen, ten hunne huize gesloten, en van het regt diens-
volgens aan de armen toekomende, zullen doen aan potmeester-
ren, op straffe van zelve dit recht te moeten betalen en daar-
enboven nog.....XV st.
- 64 Die enige nieuwe huizen timmert, zal vrij zijn van verponding
te betalen voor den tijd van tien jaren. Hetgeen ook toepasse-
lijk is op de verbeterde huizen.
- 65 Iemand, koopmanschap gedaan hebbende en deswege berouw
gevoelende zal des anderen daags de koop kunnen vernietigen
door van huis te reizen.
- 66 Niemand zal door de kerk gaan, enige goederen bij zich dra-
gende op een boete van.....III £.
- 67 Burgers der stad, de ouderdom van zeventig jaren bereikt
hebbende, zullen geen Stadsofficiën meer mogen aanvaarden,
maar wel gebruikt kunnen worden, als raden en notabele per-
sonen.
- 68 Geen burgers der stad zullen op den eersten februari, wan-
neer de gemeente vergaderd is, zich uit de stad mogen ver-
wijderen.
- 69 Het gasthuis der stad zal niet meer vrijheid genieten, dan alle
andere burgers, uitgezonderd de scharing.

- 70 Niemand zal zoden mogen steken van kampen aan de gemeente gelegen, om zijn dijken te maken.
- 71 Handwerkslieden, die knechts of jongens aannemen, zijn gehouden, deze te onderhouden en te zorgen, dat zij niet aan de huizen gaan bedelen.
- 72 Allen, die alimentatie van de potmeesteren der stad ontvangen, zullen geen herbergen of drinkgelagen mogen bezoeken.
- 73 Gecommitteerden der stad in den Haag of elders met woorden of merken beledigd wordende, zullen verhaal daarvan mogen zoeken op stadskosten.

Stad en Lande.

- 74 Niemand zal schurft- of wormachtige paarden mogen scharen op de gemeene weiden van Gooiland op een boete van... X £.
- 75 Het hoge veen van Gooiland zal men mogen plaggen met zeisen, maar niet mogen steken met schoffels, harken en schoppen.
- 76 Alle wevers zijn gehouden, hun geweven goederen te laten voorzien van een lood, daaraan te hechten door gecommitteerden, op een boete van.....I £.

Alle
wevers
zijn
gehouden
...

...
gehouden,
om des
Zondags
hun
brood...

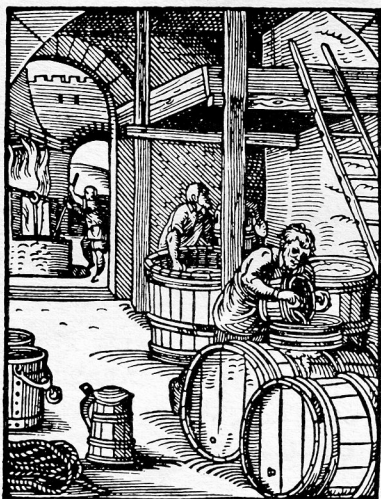
Niemand zal tabak mogen roken...

- 77 Tegen hen, die de magistraat in de uitoefening van hun officie belemmeren, zal men procederen bij middelen van justitie op stadskosten.
- 78 Niemand zal tabak mogen roken in de kerken, op een boete vanIII £.
- 79 Niemand zal op het stadhuis, wanneer de vierschaar gespannen wordt, mogen krijten of schelden op een boete van..II £.
- 80 Geen vreemde personen zullen waren, niet eetbaar zijnde, op straat mogen te koop dragen of vrijdag, zijnde de dag der weekmarkt op een boete van.....I £.
- 81 Niemand zal dijken, gelegen aan de gemeene weg mogen wegnemen en sloten daarvan maken, zonder consent van de magistraat, op een boete vanX £.

Ende niemant bin gelyk
 schel in bovender seker Stadt
 als mede alle vreesdelingen
 ges sulles moegen boverder enige
 nachtegalen 4, Stadts binnin
 die de vanger op te boeten
 van vijf 3 tributie gilden 3
 niemant mede binne seker
 niemant mit enige in
 rimenten konnen ofte ander
 finis, om nachtegalen 4 van
 ges sulles alle 3 gilden gelyc
 des boetes voor boeten 3 boeten
 op des eigent 3 eenen negelien
 als in Stadts eede ginder mit
 sunder de dienaar vande
 burlin sulles moegen boeten
 eenen gilden 4 tot profijt van
 de eadlerien 3 ander gilden
 4 tot dienste vande gemen
 in die boetingen rom 4
 des 3 overboening moeg arbitral
 gerougeert 4 in boetes — — p xx — 3

- 82 Niemand zal binnen de jurisdictie van de stad nachtegalen mogen vangen op verbeurte van.....XXV gld.
- 83 Niemand zal personen ter trouwe gaande mogen nalopen of op andere wijze mogen lastig vallen op verbeurte van...III £.
- 84 Personen, die onwillig zijn, om hun rechtsboeten te betalen zullen bovendien verbeuren.....XV st.
- 85 Iemand, een jaar en een dag uit de stad geweest zijnde, zal zijn poorterschap verbeurd hebben, maar dit weder mogen kopen.

- 86 Niemand zal duiven mogen vangen of schieten op verbeurte vanXV £.
- 87 Niemand zal op nieuwjaarsavond of nacht nieuwejaars- of geestelijke liederen mogen zingen op verbeurte van...III £.
- 88 Wagenaars zullen niet door de stad mogen draven op een boete van.....III £.

...op hun verzoek
met bier te vullen...

Men zal de Zondag...

- 89 De keur aangaande het rijden van vracht- en andere wagens door de straten van de stad wordt bevestigd, 2 juli 1624.
- 90 De brouwers zijn gehouden, om de ledige biertonnen, toebehorende aan burgers van de stad, op hun verzoek met bier te vullen op een boete van III Carolusguldens, 2 september 1627.
- 91 Men zal de zondag op een behoorlijke wijze vieren en zich als dan onthouden van koopmanschap te drijven, zo ook van rijden en jagen. Echter zal men vis mogen verkopen na de tweede predikatie, 23 december 1628.

90

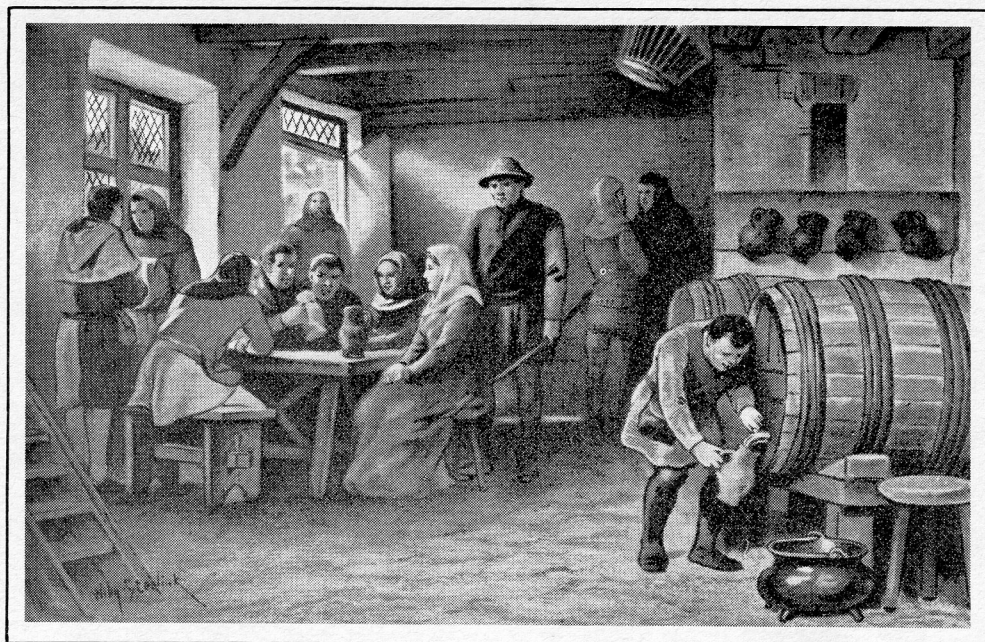
Die Knechtsgappu goett vnder goet
geresolueert dat van nu voortaan
alle Knechten binnen deser Stadt
geuonden sullen wesen, alle die
aemendeelen van binnen der burger
et Knecht es deser Stadt rone
peteres et welsch es 14 es sjoerke
van jaer met die an vullen et
40 groepe, sallet tot gericht van
Knechtens, en te boete van die
Carblier en 103 bide Knechten
40 elken, so dinkte ende
meningmaek sijn gedreethen
40 dach, sullen beuonden wesen
prouen van enstien, dat in
alle die van Knechtsgappu op
19 in September 1627

91

Die Knechtsgappu goett geresolueert
dat nu van nu voortaan der
Gabburg et Sonendurg sal vieren,
Sonendurg is alle beuonden
dingen mit absteruen, alle
jandelingen van Knechtsgappu
so vrie Knecht et anderfunt,
besondel dat nu der vrie nach
tied der predicator sal moegen
monte et groepe alles op te boete
daer 400 geuonden, dat in
inder egaderinge van Knechtsgappu
der 22 in December 1627

92

Die Knechtsgappu goett een
nastel, geresolueert dat niemant
bin sijn son es sal groeden
naest dese edinge Knechten et
egaderinge 40 moerke is sijn
berges, sijn, et sijn daer sijn oom
sijn 40 elken et sijn

- 92 Het is verboden om in herbergen of op andere plaatsen vergaderingen te houden ten einde magistraten of officianten te verkiezen op een boete vanXII gld.
- 93 Niemand zal mogen jagen op enig wild voor de tiende september en niet langer dan tot de eerste januari, daaraan volgende, 11 maart 1627.
- 94 Niemand zal zee- of riviervis mogen verkopen in de morgenstond of na de noon, dan op de markt, uitgezonderd haring op een boete vanI £., 15 februari 1633.
- 95 Niemand zal bomen in een anders land mogen omhouwen of daaruit vervoeren, zonder consent van de eigenaar, op verbeurte van X £., 1 december 1628.
- 96 Het is verboden om stadswerken, als muren, bruggen, poorten enz. te besmetten en te beschadigen op verbeurte van. X £.
- 97 Het is verboden, met bal of kloot langs de straat te spelen, op verbeurte van de bal of kloot en een boete van.....III £.

- 98 Het is verboden stenen of andere voorwerpen op de daken van de huizen te werpen en daarmede de glazen van deze in te werpen, op straffe van vergoeding van de schade en een boete van.....III £.

Aan de schoenmaker, looijers en vilders wordt bevolen...

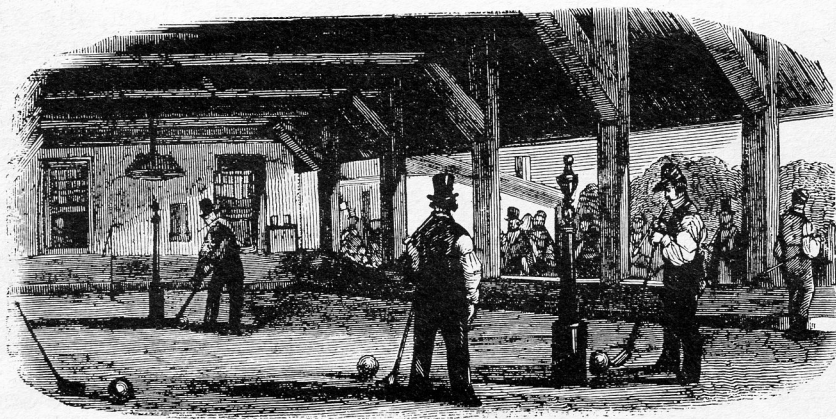

- 99 Aan de schoenmaker, looijers en vilders wordt bevolen de beenderen van de gevilde beesten niet op straat te werpen, maar terstond te begraven op verbeurte van.....III £.
- 100 Op de keuren zullen toezicht houden de officier en allen, die in stadsdienst zijn, benevens de personen, die last daartoe van burgemeesteren zullen ontvangen.
- 101 Het is aan de leprozen verboden, om langs de straat te gaan bidden of bedelen, op verbeurte van hun goederen en op straffe van buiten de poort van de stad gezet te worden.
- 102 De eigenaars van gemerkte koeien, weidende op de gemeente van Gooiland, zullen deze niet van de gemeente mogen halen maar daar moeten laten op verbeurte vanX gld.

- 103 Niemand zal binnen de jurisdictie van de stad met roeren mogen schieten na de maand april tot de eerste november op een boete van X gld., 5 mei 1639.
- 104 Ten aanzien van de jacht zullen alle bekeuringen van overtredingen ook mogen geschieden door personen, die in stadsdienst zijn, 5 mei 1639.
- 105 De waarden of herbergiers zullen voor een fles bier, die zij tappen en verkopen, niet meer mogen eisen dan drie stuivers, op verbeurte van45 st.
- 106 De gewone markt zal op donderdag en zaterdag gehouden worden. De winkeliers, kramers en herbergiers zijn gehouden zondags vóór, gedurende en na de predikatie hun huizen gesloten te houden op een boete van.....45 st., 1 mei 1641.
- 107 Niemand, geen burger zijnde zal mogen vissen in de Karne-melksloot strekkende van de Gooise gemeente tot aan de sluis van 's-Graveland, alsmede aan de Gooise molen staande aan de Broerdijk, op verbeurte van XXV gld., 6 september 1646.

...die zij tappen en verkopen, niet meer mogen eisen dan...

...mogen schieten of kolven, ...

Druk: Drukkerij Vreeland, Vreeland.